



Pastor Alf B. Oftestad.

Diakonien identitet i dag

Diakonien forhold til kirkens totale oppdrag

Pastor Alf B. Oftestad, lektor i diakoni ved Diakonhjemmets teologisk/administrative skole, foreleste for diakonikonsulentene på et etterutdanningskurs i vinter. Vi gjengir her foredraget bearbeidet for Diakonos

Innledning: Inntil det kjedsommelige er det blitt sagt at diakonien befinner seg i en identitetskrise som gjør det vanskelig å være diakon i dag, uansett hvor man arbeider.

Men diakonien er ikke alene om dette. Presten opplever det samme. Hva er egentlig hans oppgave når man opplever at kirken og dens tjenere mer og mer blir service-organer som skal gjøre det flertallet ber dem om. Det hevdes nemlig at vi må ha en demokratisk statskirke.

Hvis man ikke får oppfylt sine ønsker, klages det. Identitetskrise opplever enhver kristen mer eller mindre. Det blir nemlig vanskeligere å si hva en kristen livsførsel er — hva kristen etikk står for — at han eller hun er en kristen, sier ikke stort om hvilke holdninger vedkommende har til sentrale etiske spørsmål som det strides om i kirke og samfunn.

«Theologien og kristenheten har etter 1945 stadig mer mistet sin identitet. De vet ikke mer hva de skal og vil.» (Jürgen Moltmann).

Men nå diakonien — eller diakonen. Hvem skal han/hun forholde seg til? — Eller se sitt arbeid i relasjon til og sammenlikne seg med? Hva med forholdet til det alminnelige helse- og sosialarbeid på stedet, de kommunalt ansatte funksjonærer, annet arbeid i menigheten, menighetsarbeider, kateket og prest?

Hva er diakonens særpreg? På hvilken måte adskiller den seg fra alminnelig helse- og sosialarbeid eller annen offentlig omsorg? — Og på den annen side fra andre tjenester i menigheten — ikke bare fra tid til tid, og ikke bare i dag, men alltid for det er bare former som skifter. Det som gjør diakoni til diakoni, er alltid det samme. Likesom mennesket alltid er det samme og kirken alltid den samme — altså en identitet.

Hva er så bakgrunnen for vår problematiske situasjon — at det er så vanskelig for mange å finne frem til diakoniens identitet?

1. At samfunnet sekulariseres. og pluraliseres.
2. At kirken som en konkret størrelse er problematisk.

Disse to størrelser angår diakonien.

Samfunnet.

Sekulariseringen. Staten har sitt eget «diakonale» arbeid som etter hvert tar den tradisjonelle diakonis plass. Helse- og sosialarbeidet bygges ut. Det er f.eks. en sekulær sjelesorg og en sekularisert helse- og sosialtjeneste. Hjelpen som gis er gjerne praktisk og teknisk, båret fram av en ideologi som bygger på og orienterer seg ut fra en rasjonell og teknisk-naturvitenskapelig tenkning. Alt som har med det religiøse liv, etikk og moral å gjøre, blir skjøvet inn i det private og det individuelle.

Det er gjerne to ideologier som dominerer.

1) Et materialistisk og 2) et positivistisk syn på mennesket og vår virkelighet.

Den materialistiske eller teknisk-naturvitenskapelige tenkemåte vil si at det er det materielle som er det egentlige og virkelige. Alt er et spørsmål om penger, eiendom osv. Til støtte for denne forståelse griper man til den stadig mer dominerende ny-marxisme (ny-marxismen har øvet stor innflytelse på den senere diakonitenkning).

Det positivistiske menneskesyn tror på menneskets selvrealisering ut fra egne iboende «gode» krefter og hjelper så mennesket på menneskets egne premisser. Det være seg å gi klienten hjelp til fri abort eller å beholde sitt barn, etab-

lere at papirløse ekteskap eller yte hjelp til kirkelig vielse eller skaffe bolig slik at to homo- seksuelle kan leve sammen (blant kirkens diakoniarbeidere er dette alminnelige synspunkter som stadig diskuteres, f.eks. på Diakonhjemmet).

Relativiseringen og privatiseringen av de etiske forpliktelser og grunnleggende normer blir i samfunnet stadig mer utbredt og enda svever nøytralitetsdogme over vannet, i hvert fall blant helse- og sosialarbeidere flest.

Men når mennesket trenger medisinsk omsorg, sosialhjelp og understøttelse, terapeutisk behandling eller en psykiatrisk og psykologisk undersøkelse, da defineres behandlingsmetoden og hjelpen som skal gis ikke av klient eller pasient, men av den behandlende i samsvar med dennes filosofi, ideologi, metode eller skoleretning, livssyn eller tro. De etiske normer er innebygget og dermed tatt standpunkt til. Ofte manipuleres det moralsk, idet man later som at avgjørelsene er nøytrale eller at klienten bestemmer selv.

Dessuten viser erfaringen at det klientell som sosialarbeiderne får å gjøre med, svært ofte er ressurssvake og ustrukturert, infantilt og med dårlig selvinnsikt. En helse- og sosialarbeider kan nemlig ikke plukke ut sitt eget klientell. Derfor må sosialarbeideren gå inn som identifiseringsfigur for å utvikle klientens personlighet — en foreldrerolle-teknikk, og da må helse- og sosialarbeiderens verdier nødvendigvis overføres. Dette viser hvor komplisert dette etter hvert blir i det sekulariserte og pluraliserte samfunn som altså ofte neglesjerer disse spørsmål eller behandler dem alt for overfladisk og i praksis opererer med et innsnevret syn på virkeligheten og mennesket. Hjelpen blir bare praktisk og materiell.

Men alt dette gjør det problematisk for kirken. Kirken får et problematisk forhold til samfunnet — og selvsagt blir også diakoniens forhold til samfunnet problemfylt, mens det tidligere i den kristne enhetskultur var såre enkelt. Kristen etikk og livssyn var det normale. Men i dag har kirken og dermed diakonien et uavklart forhold til disse problemene. De vet ikke hvilken holdning den skal innta. Derved diakoniens identitetskrise.

Kirken.

Kirken selv opplever en identitetskrise. Hva er det å være i kirke og menighet? Hva vil det si å tilhøre en menighet? To retninger går sammen: 1) individualismen, og 2) abstrakt åndelighet.

Individualismen forstår kirken som en for- ening; en samling enkeltmennesker som kommer sammen til personlig og privat oppbyggelse. Den enkelte kristne personlighet er utgangspunktet. Mitt indre liv med Gud — mitt private liv er forutsetningen for kirke og all kristendom.

Dette personlige og private, går sammen med det abstrakt åndelige og blir noe inderlig og skjult. Denne tenkning går sammen med den sekulære stats forståelse av menighet og kirke som noe privat og åndelig, som egentlig ikke hører med til livets harde konkrete virkelighet. Dessuten blir det håpløst å ta utgangspunkter i noe abstrakt åndelig når man taler om noe så konkret som diakoni. Da må diakonien bli individuell kristen kallsetikk, basert på personlig liv med Gud: Det enkelte kristenmenneskes gode gjerning og pliktroskap i sitt daglige arbeid blir diakoni.

Dette har etter hvert slått over i bare pliktroskap og samvittighetsfullhet, på samfunnets premisser — og det kirkelige og kristelige ble bare lønnkammeret; det private sted for det kristelige ble stadig mindre. Lønnkammeret ble den lille åndelige beskjedne kroken som færre og færre visste om. For å si det på en annen måte, det ble en kirke for verden og det kristelige tømtes ut i det verdslige (praktisk kirkelig sagt: Kirken ble åpen, d.v.s. den ble en ruin).

Samfunnet (eller visse grupperinger i samfunnet) ble utgangspunkt for den såkalte «diakoni», hvis man i det hele tatt kan kalle dette diakoni. Det varierer forresten. Noen ganger aksentuerer man individet i forhold til samfunnet, noen ganger grupper og deres inbyrdes forhold, noen ganger hele samfunnet og dets strukturer. Denne form for diakoni, blir identisk med alminnelig helse- og sosialarbeid, man hjelper mennesket på dets premisser eller identifiserer seg med visse ideologier i samfunnet som igjen tror på menneskets gode krefter til å bygge et bedre eller godt samfunn, for ikke å si med Marx, bygge et utopia (den sosialistiske stat). Diakonien skal da skape en rettferdigere verden, ta del i enhver menneskelig anstrengelse og «frelse» alle mennesker fra all nød og sult, krig og sykdom. Kirken og diakonien skal identifisere seg med de undertrykte og lidende, de fattige og forkomne, for der er Kristus. Enten tilpasses mennesket samfunnet, eller samfunnet mennesket eller grupper av mennesker. Samfunnet er horisonten. Det vi til vanlig kaller teologi eller kristendom, blir et delaspekt eller en variant viten som har en viss betydning på like linje med alle andre vitenskap- er som forteller noe om mennesket og samfunnet.

Men hva diakoni egentlig er, og dens ulikhet i forhold til annen omsorgstjeneste, er det vanskelig å få tak på, nettopp fordi kirke og kristendom er abstrahert bort, privatisert og åndeliggjort, og deres vesen og identitet er problematisk. Diakoni er godt faglig arbeid, stort sett, etter de retningslinjer samfunnet trekker opp. Derved utfyller den offentlig helse- og sosialarbeid. Diakonien har mistet sin identitet fordi kirken har det.

Altså: Diakonien må bestemmes ut fra kirkens totale oppdrag.

Hva er så kirkens identitet og dens totale oppdrag? Diakoni må nemlig bestemmes teologisk eller kirkelig. Noe annet er meningsløst.

Kirken har sin egenverdi. Dens vesen er ikke dens funksjon. Kirken har et oppdrag, men identifiseres ikke med dens oppdrag. Den er noe og må besinne seg på det den har og er etter sitt vesen, for å gi noe til andre, d.v.s. fullføre sitt oppdrag. Den må lære menighet og kirke og besinne seg på det — på sin egenart. Kirken må være kirke. Presten må være prest og ikke en kvasipsykiater eller en slags terapeut. Diakonen må være diakon, og ikke en slags sosialarbeider som ber pent om å få komme til å bli tatt i betraktning. Slik som mange kr. institusjoner opptrer overfor de offentlige myndigheter, idet man ofte har et dårlig skjult mindreverdigdomskompleks. Det gjelder kirken, presten og diakonen. Man strever med å gjøre seg gjeldende, på samfunnets premisser, for å oppnå dette og hint. Besinne seg på sin egenart — eller for å si det på en annen måte: Ikke skamme seg ved evangeliet, for det er en Guds kraft. Ikke søke ære av mennesker, men ære av Gud.

Besinne seg på hva vi er, det er forutsetningen for å bli bevisst på vårt oppdrag. Vi har vært så handlingsredne, så praksisorienterte, at vi glemmer hvorfra og hvortil. Handlingsromantikken er like gal som den livsfjerne teorien. Vi skal skape praksis ut fra et ståsted, livsnært og konkret. — Altså besinne seg på kirkens og derved diakoniens identitet.

I krisetider og brytningstider, i vanskelige og uklare tider i kirkens liv — trengsel eller oppløsningstider — er det alltid slik at kirken og Guds folk søker inn til sentrum, fundamentet — det som skaper og fornyer. Det er Guds Ords forkynnelse og sakramentenes forvaltning — d.v.s. nådemidlene og derav det hellige samfunn. En besinnelse på disse fundamentale ting i kirkens liv er livsnødvendig for alt kristenliv og kirkelig, også for diakonien som er en menighetens livstryk og kjennetegn. Det gjelder å bygge innenfra.

Gravitasjonsfeltet for diakonien er altså menigheten og det som konstituerer den. Dette holder diakonien fast, slik at den ikke blir erobret av ulike ideologier, strømninger og motsetninger, og vannes ut av det som kommer og går. Dette må også bli klart hva diakoniutdannelsen angår. Kfr. lederen i «Diakonos» nr. 6 d.å. som påpeker at diakonutdannelsen er tilpasset samfunnet og de ulike institusjoner, og ikke menigheten.

Den teologiske/praktisk-kirkelige del av utdannelsen blir skjøvet i bakgrunnen eller fordres tilpasset fagutdannelsen som igjen er samfunnsorientert og ikke menighetsorientert.

Tvert imot skal det teologiske-kirkelige være

sentrum og bestemme diakoniens identitet, mens de såkalte fagutdannelse skifter. Men en viss gjennomgående trend vil også vise seg i fagutdannelsen; nemlig helse-, sosialt og pedagogisk arbeid.

Altså kirken med dens nådemidler som igjen skaper det hellige samfunn holder diakonien fast slik at den forblir diakoni, som Skriften forteller oss.

Hva kirken er.

Vi må altså få greie på hva kirken er. Der Kristus er — der er kirken. Menigheten er der hvor Kristus er — og Kristus meddeler seg gjennom sine nådemidler. Kirken, Guds menighet, er kvalitativt forskjellig fra alle andre samfunn eller sammenslutninger, og derfor kan aldri religionsvitenskap eller sosiologi gripe hva den egentlig er — dens vesen. Det gis ingen analoge størrelser. Det er denne rest som ingen sosiologi forklarer, som gjør kirken til det den er. Den kan ikke forklares ut fra medlemmenes kvaliteter hva tro, fromhet, etikk, livsførsel angår. Dette kan ikke si oss hva kirken er. Ingen beskrivelse av Guds menighet som tar sitt utgangspunkt i menneskers tro, gjerninger, livsførsel, kan klargjøre hva N. T. mener med kirken, Guds menighet.

Menigheten — kirken — kan forstås ut fra kristologien, og aldri ut fra sosiologi, sosialantropologi, psykologi o.s.v. Fordi der Kristus er, er Guds menighet. Først når man tar det på alvor at Kristus er kirkens nærværende Herre, forstår man hva Guds menighet er. Derfor er det bare den som tror, som begriper. Kirken er nemlig for verden en gåte — en ubegripelig dårskap. Hjørnesteinen er Kristus. Begynner med Kristus. En levende menighet er ikke først og fremst en rekke aktiviteter. Men man konsentrerer seg om Han — og Han handler — alt gjør Han, og ikke vi. — Gjennom sine nådemidler handler Han. Gjennom sine nådemidler — Ordets forkynnelse og sakramentenes forvaltning skaper Han diakoni — og et hellig samfunn. Gud gjennom Jesus Kristus handler med oss.

Vi fødes inn i det hellige samfunn i dåpen, inkorporeres i Kristi legeme som er Kirken (1. Kor. 12, 13). Vi frelses, nyskapes og podes inn i samfunnet med Kristus. Dette er basis for kristenlivet og for diakonien. Dåpen er porten inn som skiller oss fra verden. Kristi etterfølgelse — knyttes til dåpen (Rom. 6). Broderkjærlighet — omsorg, medlidelse fordi vi er innpodet i det samme legeme, Kristus.

Vi lever et liv under Guds Ords forkynnelse i menighetens forsamling. «Dersom dere blir i mitt Ord, er dere i sannhet mine disipler», sier Jesus i Joh. 6. Bli i lov og evangelium den guddommelige tilgivelse og formaning. Vi blir stadig formant til å leve kristelig — til å elske. «... at vi er

Hans verk, skapt til gode gjerninger» (Ef. 2.). Det er kristusgjerningene som vi går inn i. Den evangeliske formaning har til oppgave å vise den troende kristusgjerningene. Troen tar arbeidstrøya på. Men samtidig forteller evangeliet at jeg er fri, for jeg skal ikke frelse meg selv ved mine gode gjerninger, fri fra selvopptatthet. Derfor kan jeg være hos min bror i aller egentligste forstand for Jesus har gjort meg fri fra meg selv og mine prestasjoner. Jeg er fri til å gjøre gode gjerninger og fri overfor mine gode gjerninger. Ordets korrektiv lever vi under. Ordet peker på Jesus Kristus og frelsen i Ham. Vitnesbyrdet om Ham peker på Han og er evangelium — ikke våre gjerninger.

I menighetens forsamling dekker Jesus Kristus bord for oss. Nattverden er etter sitt vesen Jesu Kristi sanne legeme og blod, under brød og vins skikkelse (Joh. 6). Kristus gir seg selv.

Nattverden fremhever det konkrete og materielle. Det bibelske helhetssyn, det sjelelige og legemlige, det evige og timelige hører sammen. Inkarnasjonen konkretiseres. Sjelen og ånden hører Ordet om syndsforlatelsen, legemet eter og drikker tilgivelsen. At nattverden er offer, blir ofte skjøvet vekk og forstått som en romersk-katolsk rest innenfor vår teologi. Men at Kristus er offerlammet, og at nattverden er et offermåltid, står sentralt i Skriften. Kristus ble ofret for oss en gang for alle på Golgata. Dette kan ikke gjentas (Hebr. 9, 14) (vi tar avstand fra messeofferet). Kristus var Guds offer, båret frem av Gud til Gud (2. Kor. 5, 19).

Men Kristus opphører aldri å være den ofrede. Han er Guds lam. Lammet er slaktet. Han er alltid forsoneren, men det skjer ingen gjentagelse, bare at Han er nærværende som offerlam og forsoner. Kristus Jesus har alltid sårene. Johannes så et lam stå der, midt imellom tronen og de fire livsvesener, og det var likesom slaktet (Joh. Åpenb. 5, 6).

Forsoningsofferet er til stede, og vi eter og drikker, på den måten får vi på den mest intime måte del i Hans soning for våre synder. Vi eter og drikker syndenes forlatelse (1. Kor. 11).

Helt fra de tidligste tider ble nattverden kalt for takkemåltidet (1. Kor. 11, 23 f). Vi gir våre hjerter, vår sjel og vår kropp til Gud i takksigelse. Mennesket ofrer seg selv til Gud — gir hele sitt liv (Rom. 12, 1). Men alt skjer på grunn av Hans offer. Inkorporert i Ham, i et intimt fellesskap med Ham ofrer jeg meg selv. Enhver som mottar Kristi legeme og blod inkorporeres i et såret legeme. Jeg finner min egen død, d.v.s. selvlivets død i Hans død. Derved blir all min idealisme og kretsing om meg selv borte.

Nattverden står for det indre samfunn i menigheten. Samfunn først og fremst med Kristus, men gjennom Ham også med hverandre. Her ser man

konkret Kristus-fellesskapet og broderskapet. Vi er et legeme, enda vi er mange (1. Kor. 10, 16 f).

Hva er brødet: Kristi legeme. Hva betyr det å delta: Kristi legeme. Luther fremhever dette i sin preken «Om Kristi hellige og sanne legemes høyverdige sakrament og om broderskapet» (1519). «Den som tar imot sakramente, blir delaktig i alle Kristi og Hans helliges åndelige goder; omvendt blir alle lidelser og synder også felles, og kjærligheten opptenner således til gjenkjærlighet og forbinder til et hele. — For den som vil være med til å nyte, må også være med å yte og gjengjelde kjærlighet med kjærlighet. — Vi kan kaste all jammer og anfektelse fra oss over på menigheten, og især på Kristus —». Vi er nemlig ett i Kristus og er Hans legeme (Gal. 6, 2. 1. Kor. 12, 12—14 f. og 25 f.).

Det er ikke for ingenting at nattverden tidlig i kirkens liv ble diakoniens basis og forutsetning, både teologisk og praktisk i gudstjenestelivet. Fremhevingen av 1) det legemlige, 2) den bibelske offertanke og 3) brodersamfunnet hører med til diakoniens teologiske basis og bestemmer dens identitet. Men nettopp disse sider har blitt skjøvet ut i randen av vårt kristenliv. Her må det arbeides.

Menigheten er en synlig og konkret størrelse. Den er aldri noe usynlig åndelig, men konkret åndelig. Den er et legeme, et tempel og et folk. For å bruke de bibelske betegnelsene. Og dette er alltid synlige størrelser. Gud driver ikke hemmelighetskremmerier — Kirken er aldri en skjult femtekolonne. Guds folk i G.T. var et synlig fellesskap. Gud i Kristus ble menneske i vår verden konkret historisk som kan tidfestes og stedfestes. Han utvalgte seg 12 disipler og det ble grunnlaget for menigheter i Rom, Korint og Efesus. Lokalmenigheter som er lokaliserbare. Lokalmenigheten i Skriften gir uttrykk for den hele kirke. Der lokaliserbart er Kristus til stede — alt skal tjene dem — alle slags landsomfattende råd og komitéer som av og til synes å ha sin egen verdi og sitt eget liv — de skal tjene lokalmenigheten. Der avgjøres det — der skjer det.

Det er en begrenset krets. Menigheten i Skriften er en samling mennesker — personer — og ikke et distrikt, men personer som kommer sammen på et sted og hører til et fellesskap, — mennesker døpes, hører Ordet og går til nattverd. De lovpriser, ber og trenger hverandres støtte, hjelp, kjærlighet og omsorg. Vi må tenke personalt om menigheten dersom vi skal tenke diakonalt.

Den er et synlig fellesskap som lar seg lokalisere i denne verden, — på stedet. Vi skal kunne si til dem som står utenfor: Kom innenfor, bli med i dette samfunn. Vi står for dette, vi lever slik, vi mener det og det. Tar vi folk alvorlig, respekterer vi menneskene, da må vi si det.

(Siste del kommer i neste nr.)

Diakoniens identitet i dag

DEL II.

Den usynlige kirke er konturløs og utflytende. Av redsel for ikke å bli en fariseisk elitekirke, ender man med konturløshet og individualisme — at alt er like godt — og menigheten som et legeme og et fellesskap er oppløst og man bryr seg ikke om hverandre. Menigheten er bare et teoretisk begrep og ingen levende virkelighet. En åpen kirke, sier man. Den mest åpne kirke er kirkeruinen.

Menigheten blir i Skriften kalt et legeme, en bygning og en familie — alle disse størrelser har band som binder, de står for noe, man bryr seg om hverandre — er avhengig av hverandre, gjør mye sammen.

Jeg er medlem, derfor tar menigheten seg av meg, lider med meg, gleder seg med meg, tar hand om meg. Jeg er ikke alene, men jeg tilhører et synlig fellesskap som konkret sørger for meg. Den synlige menighet trer frem i gudstjenesten.

Her lever menigheten. Menigheten samles om nådemidlene. Og i denne menighet — som samles til gudstjenester, vel, det er mange andre aktiviteter, men gudstjenesten er den vesentlige samling, her døpes det, ordet lyder og man mottar sakramentet.

I gudstjenesten er det to fundamentale tjenere som motsvarer hverandre og tilsvarende hverandre.

PRESTEN er hyrde og tilsynsmann som samtidig er ansvarlig og forvalter nådemidlene (Ordets forkynnelse og sakramentene.) Matt. 10, 6; Ap.gj. 14, 23; 20, 18—28; 1. Tess. 5, 12 f.; 1. Pet. 5, 2—4; 1. Kor. 12, 28; Ef. 4, 11 f.

Augustana V og XVIII. Prestembedet ble innstiftet i og med utsendelsen av apostlene. Det var en historisk akt. Mrk. 3, 13 f.

Prestetjenesten er konstituerende for menigheten. Dens vesen er av sakramental karakter. Han forvalter nådemidlene på menighetens vegne og nådemidlene skaper troen og livet. Presten øver tilsyn (sjelesorg, lære og kirketukt). Prestetjenesten er den konstituerende, stabiliserende og normerende tjenesten i det hellige samfunn.

DIAKONEN representerer menighetens handlende tro og det dynamiske i menigheten. Den lever i og av nådemidlene og blir til det sakrifisielle — altså som svar på tjenesten med Ord og sakramentet.

Det sakrifisielle (sacrificium) har to sider: 1) den reseptive (en mottagelse i troen), 2) Den produktive aktivitet (leiturgia diakonia, martyria). Disse to sider må ikke blandes sammen (da blir det hele lov-trelldom og fariseisme).

Det sakrifisielle har med offer å gjøre. Vi har vært inne på dette under behandlingen av nattverden. Egentlig er det slik at hele den handlende siden av den kristne tro er innesluttet i offeret; det at jeg gir meg selv. Og diakonien er menighetens handlende tro som ofrer seg for andre i barmhjertighet og kjærlighet.

Også denne tjeneste er innstiftet, Ap.gj. 6. (her kan det diskuteres om det går på en spesiell diakon-tjeneste, men det er et «diakoni»-sted i Det nye Testamente). Fil. 1, 1; 1. Tim. 3, 8—10. Det gis altså en spesiell diakon-tjeneste, gitt til bestemte personer som vigles til denne oppgaven for å representere menigheten.

Det skulle også vise seg i den tid som fulgte etter aposteltiden at alle andre tjenester (utenom prestens) førte tilbake til, eller ble avledet av diakonitjenesten. Likevel var det to sider ved diakoniens tjeneste som ble karakteristisk, nemlig den liturgiske og den karitative. Men også disse to tjenester ble etterhvert revet fra hverandre i den historie som fulgte og vi fikk diakonen som bare var liturg innen de ulike kirkesamfunn til høyre for oss, og diakonen som bare ivaretok kirkens karitative tjeneste. Det siste ble typisk innen de ulike protestantiske kirker. Vår oppgave er å holde dette sammen. Uten det karitative virke blir diakonien (kirken) fjern fra livet. Menneskets legemlige og praktiske nød. Uten den liturgiske side glir diakonien og den kristne tjeneste lett over i alminnelig nestekjærlighet og filantropi.

Det gis altså en diakontjeneste, gitt til bestemte personer som representerer menigheten. Diakonen er derfor en menighetens tjener og skal utføre sin tjeneste i og ved menighetens organisme. Først for å bygge opp kirken i verden som en broderlig Herrens menighet hvor man har omsorg for hverandre og tjener hverandre. En viktig side ved diakonens sendelse er i troens vitnesbyrd, i gudstjeneste og brodertjeneste, «å være der» eller å stå til tjeneste for de mennesker eller grupper av mennesker som er margi-

Forts. side 187.

Vest- på å være et «a-teistisk» eller «a-gnostisk» fri-
sted overfor kirken.

Terr. Som en konklusjon på denne første delen vil
jeg oppsummere: Diakonien skal organiseres i
kirken. Den hører hjemme i kirken. Men nett-
opp derfor hører den også hjemme i skaper-
verket og skal den infiltrere skaperverket — også
som samfunn. Målet er å dra omsorg for det
enkelte menneske og fullbyrde integrasjonen av
dette i de tre trosartiklers livssamfunn. Diako-
nien er en umistelig del av kirkens totale opp-
drag, og den skal gå hånd i hånd med kirkens
regulære forkynnelse, nådemiddelforvaltning, og
med kirkens misjonsforkynnelse. Overalt hvor
det er eller opprettes et hellig samfunn, der er
og skal diakonien være et kjennetegn på dette.

Diakonien identitet i dag

Forts fra side 183.

nale, d.v.s. som lever på randen av Guds menig-
het og å åpne den faste kjerne i menigheten for
dem som på en eller annen måte står langt ute.
Diakonien skal forberede det broderlige felles-
skap og sette det i stand til å ta del i det kristne
samfunns sentrale del; gudstjenesten.

Gudstjeneste og omsorgstjeneste er det sen-
trale. Diakoni skal styrke det hellige samfunn —
omsorgen i Guds menighet. Tre grunntjenester:
1) den administrative, 2) den pastorale (karita-
tive), 3) den liturgiske.

Diakonien hører med til kirkens kjønne-
tegn. Den er det konsekutive. Nådemidlene
konstituerer samfunnet og broderkjærligheten,
mens diakonien er livsytringen. Joh. 13, 35. Av
nådemidlene følger det hellige samfunn og om-
sorgen. 1. Joh. 4, 19f. Kjærlighet til Gud og
kjærlighet til brødrene henger organisk sammen.
Men det som konstituerer og det som blir conse-
kvensen, må ikke blandes sammen, men kan
heller ikke skille lag.

Kirkens totale oppdrag kan ikke utføres uten
diakoni. Fordi Guds menighet er Kristi legeme
— et omsorgsfellesskap som også skal hjelpe
mennesket til å leve ut sitt kristenliv i alle sam-
menhenger. Menigheten er et konkret lokalisert
samfunn som gir konkret hjelp i alle van-
sker på Guds Ords grunn slik som Gud vil at
mennesker skal leve i samfunn med Gud og med
hverandre. Omsorgen gjelder hele mennesket og
et sant og rett liv leveres bare i samfunn med
Kristus og derved i menighetens hellige samfunn.

Norske kirkedager 1977

TIL TRO OG LIV

TRONDHEIM 10. — 14. AUGUST.

En storsamling til inspirasjon og utfordring.

Kirkedagene er et åpent arrangement. Det
betyr at kvinner og menn i alle aldre er velkom-
ne. Den eneste betingelse er at en føler seg
hjemme i det mangfoldige menighets- og orga-
nisasjonsliv i Den norske kirke — eller ønsker å
gjøre det.

Kirkedagene blir ikke et ledertreff. De vil bli et
sted der prester og lekfolk, ansvarsbetyngede
ledere og vanlige menighets- og foreningslemmer
sammen kan oppleve fellesskap, fornyelse og
praktisk hjelp.

Kirkedagene blir en møteplass for hele kirken
— til tro og liv.

Program med stor bredde i levende miljø.

Store fellessamlinger.

Fellessamværene blir de faste punkter på
dagsprogrammene. Gudstjenester, bibeltimer og
temaprogrammer har «Bibelen utfordrer» og
«Troen utrunder» som ledertråder.

Faste seksjoner.

Interessegrupper av forskjellig slag blir dannet.
Her kan enhver finne noe som passer behov og
interesser.

Åpne programmer.

En rekke innslag vil innby til nye impulser,
praktisk innsikt og sunn avkopling.

Familieleir og barneleir.

Det blir arrangert familieleir og barneleir, så
hele familien kan få oppleve kirkedagene.

Talere:

Leif Michelsen, Per Lønning og Alex Johnson
taler i Credo-timene om «den kristne tro i møte
med dagens virkelighet».

Anfin Skaaheim, Lita Hjertholm og Hans A.
Grydeland holder bibeltimer.

En rekke andre talere deltar ved store og små
arrangementer under Kirkedagene.

Fullstendig program med påmeldingsblankett
kan fås fra prestekontorene, i Diakoniforbundets
sekretariat eller direkte fra Kirkerådet, Under-
haugsveien 15, Oslo 3.